له ئاوێنەی چوارێنەدا

له ئاوێنەی چوارێنەدا

م.ئاران

لە ئاوێنەی چوارینەدا

- شاعیر: محەممەد ئیسماعیل‌نەژاد (م.ئاران)
- بابەت: چوارینەی کوردی
- پەڕبەندی: محەممەد ئیسماعیل‌نەژاد (م.ئاران)
- بڵاوکەرەوە: نووسەر
- چاپی یەکەم: پاییزی ١٣٩٦ (٢٠١٧)

بەشی یەکەم

چوارێنەکانی ئاران

(١)

پێت وا بوو ئەبەد بە تۆ دەبێ سەرچۆپی؟

وا دیارە شەڕت کەوتووەتە ناو قۆپی

مێژوو بە خەتی درشت و ڕەش هات نووسی؛

"چا قاتڵی میکۆنووس بەجارێک تۆپی"*

*بەپێی حیسابی ئەبجەد دەکاتە ساڵی ١٣٩٥

(٢)

جوانی کە ببینی گەش و ڕووناکە ژیان

بێ یار و ئەوین چەن سڕ و سامناکە ژیان

ئەو ڕۆژە ڕنووی نەبوونی تۆی بێ بەسەرا

وەک کۆڵبەری بەر هەرەس چ هیلاکە ژیان!

(٣)

تا هێندە سەرم نەنێمە سەر شانی شێو
بمبینەوە وێڵم مەکە بێ خاوەن و خێو
ئەی ئیشق! ئەگەر ئاوێنە نەبی بۆ دڵی من
ڕۆژگارم هەموو ڕادەبرێ مات و پەشێو!

(٤)

تۆم هێزی بکێشی دڵ و ناوەندی ژیان
من چرکەژمێری بەپەلە و نامیزان
تا وەرزی بزەی سەوزی ئەتۆ بێنمە پێش
ناشتوومە نەمامی حەز و کوشتوومە زەمان

(٥)

نا ژین نەبوو هەر حەسرەت و چەوسانەوە بوو

بۆ نان و حەیا، ئازیەت و گلدانەوە بوو

هێندەم لە ژیان چێشتووە تامی تاڵی

لێرە و لەوێ ترسم لە هەڵستانەوە بوو

(٦)

بێ، دەستی دڵم بگرە هەتا لێرە بڕۆین

لەم کۆنە کەلاوەی کە بەبێ خێرە بڕۆین

هەرچەندە کە زۆر دوورە دەراوی خۆشی

لەم شارە خراتر نییە هەر، بێرە بڕۆین!

(٧)

چاوجوانێ! بەرەو ژینەوە پێ دابگرە

چوارێنەی ئەویندارى بە باڵا بگرە

بێ شەوقی ئەشق نووتەکە یانەی هیوا

ئەم تیشک و بڵێسەیە بەرز ڕابگرە

(٨)

من ڕۆیشتم و تۆ تازە لە ئەلفی ڕێ دای!

تووشخانەیەکە و تۆشی بە تووتووش تێ دای!

دوایین قسەی ئەم دڵە هەتیوەم ئەمەیە:

بمبوورە کەوا زەحمەتی بوونم پێ دای!

(٩)

بەردەرکی خەیاڵی شەو و ڕۆژ گرتووە لێم
ڕێی هاتن و چوونی نەفەسی بەستووە لێم
زۆر چەل غەزەلی مەیلی بڕیوە بە دڵم
چوارێنە ئەوینی ئەبەدی ویستووە لێم

(١٠)

بەخشیومە ئەوەی هەستمی سەدجار تاراند
یا شێعری ئەوینی لە ژیانم شەمزاند
تاوانی ئەتۆ گەورەیە لێی نابوورم
تۆ ڕووحی بزەی شاعیری ئاوت شێواند

(١١)

تۆی وەرزی بزە و ساڵی بە بارانی دڵم

تۆی سۆز و کزە و ویست و حەزی جوانی دڵم

تۆی تاقە مەلی بەرزەفڕی بانی نیگام

هەڵبفڕە هەتا هەتا لە ئاسمانی دڵم

(١٢)

خوێن‌شیرنی شێوەیەک لە کرداری تۆ

باران نمەیەک لە ڕەنگی ساکاری تۆ

بێوێنەترین وێنە لە خەندە و لە سبەی؛

جوانی، وشەیەک لە شێعری ڕوخساری تۆ

(١٣)

تۆ بێژی خەون نەبین و خەومان نەزڕێت؟
دەستنووسی کەسێک نەبین بمانگەچڵێنێت؟
چەن تاڵە ئەگەر دەرکەوێ ڕۆژێ بۆمان
بووبووینە وشەی خاوی گەمەی شاعیرێ شێت!

(١٤)

گەر نان و درۆ پێخۆری من بوایەت و تۆ
زۆر تێر و تەسەل دەبووین بەبێ جەنگ و درۆ
جا بۆیەیە بۆڵەی زگمان دێ، کە دەخۆین
هەر بادی هەوا و دەسبەجێ پێی دێینەوە گۆ!

(١٥)

مردن دەگەڕێ بە ناخی هەستمدا

یا تەرمی مناڵییە لەسەر دەستمدا؟

بۆی سێوی گوناحی ڕۆژی حەوتەم

پرژاوە بە مێشک و دڵی هەڵبەستمدا !

(١٦)

کۆتایی لەبۆ نییە و ئەوینی ناوە

تاسەی کەسێ لەم ڕێگەیەدا نەشکاوە

بەو بێخەبەرە بڵێن: مەگەر تا ئەمڕۆ

چەن جار سەری ئاسمان بە قوڕ گیراوە!

(١٧)

پردێک نەبوو هەڵبەستێ سروودی دیدار

ڕێیەک نەبوو بڕوا لەبەر ئێش و ئازار

زۆرساڵ و هەناسە و هەلی عومری لاویم

مەودا بڕی، داخەکەم! بە دەستی زۆردار

(١٨)

ئەم حیکمەتە زانستی وەکوو تاجی دوڕە

زاناش سەری لەم باسە چما کاس و وڕە

باسی خەم و خۆشی نییە یا دژبەر و دژ

دنیا کە پڕە، بەتاڵە! خاڵی بێ، پڕە!

(١٩)

بەحرێکی بەرین و بێ پەڕ و بێ بن بوو

بێوێنەترین خەون و خەیاڵی من بوو

ئەستێرە ئەوینی هەموو عومرم بوو ژین؛

حەیفێکی لە پێچی هەڵەدا لێم ون بوو!

(٢٠)

تۆ یۆسفی کەوتوویەتە چاڵی مێژوو

دەرنایەوە پێم وا بێ ئیتر ئاوا زوو

بۆ خواردنی تۆ کەڵپ و ددانیان گردە

سەرپاکی براکانت ئەوا گورگن هەموو

(٢١)

ئۆخەی ئەوە من دەڕۆم و ناتانبینم

هەڵناچەقێ چاوم لە گەناوی ژینم

ئۆخەی کە لە تاریکی ڕەهای نێو گۆڕدا

سووکبارم و بێ منەت لە قار و قینم!

(٢٢)

ڕێی بەستووە لێم نەک نەتەوی، کوردی خۆم!

ئێژێ کە کڵاش نابێ بکا بۆخۆی، دۆم!

خزمینە، بە گڵ، دەرکی حەیام لێ بگرن

بێ مافی جیهان، بۆتە دژی ڕێفراندۆم!

(٢٣)

پێی خۆش بوو کە گەورە بوو؛ بگۆڕێ دنیا

جێگەی شەڕ و ڕق بدا بە ئاشتی تەنیا

ئێستاکە ئەویش وەها لە خۆی گۆڕاوە

هەر ڕۆژێ دەگۆڕێ دڵ بە سەد ڕەنگ و ڕیا

(٢٤)

مەنشووری هەزار ڕەنگە لە ڕەنگ ئاڵاوە

جێی بوونەوەری نەناس و هەم ناسراوە

چاوت کە ببەستی کپ و تاریکانە

هەستت کە وەگەڕ بخەی ژیان پشکواوە

(٢٥)

هاوارم و قورسایی ڕکەم لێ بارە

بێدارم و ئاسۆیەکی نوێم لێ دیارە

تا ئەو دەمە ڕووحم نەڕەوێنێ مردن

بۆ ژینی بە ئازادی پشووم ڕێبوارە

(٢٦)

سەرمەست و بەتاسە نەوەکوو مات و زیز

وەک بیرەوەری کەسێکی یەگجار ئازیز

تەپ تەپ، تەڕ و بارانی لە ڕێی دوور و درێژ

وا هات و کوتای دەرکی دڵی من؛ پاییز!

(٢٧)

پێت خۆشە بزانی هەموو مێژووی گەلی کورد

مەیخوێنەوە دیرۆکی لە دەسچووی گەلی کورد

بێ، تاکوو بزانی چۆن دەبێ کوشتنی خاک

بۆ نیوەشەوێک بیدە بە جاشووی گەلی کورد

(٢٨)

تۆ تاجی شکۆ و شەڕافەتی بۆ بنێ سەر

ئازادی بکە و لێی گەڕێ تا بێتەوە بەر

چون کۆیلەیە؛ ڕووحی بە سەرهەڵدان نامۆ

خاک و گەلی دەفرۆشێ وەکوو توور و کەوەر

(٢٩)

ناکۆکم و دوژمن دەپەرەستم دژی خۆ

خاکم دەفرۆشم بە بەڵێنێکی درۆ

وا شوان و سەگم هاتنەوە وێکڕا دیسان

ئەمما گەل و بەرژەوەندی، بۆم نابنەوە کۆ

(٣٠)

من دیلی دەسی شەوێکی بێکۆتاییم

هاکا لە کزی بدا هەموو بیناییم

ئەو دوو چڵە تیشکەی کە زەمان پێی دابووم

کەوتوونەتە لەرزە بە کزەی تەنیاییم

(٣١)

ماندوو و شەکەتی ڕۆژ و شەوی ڕێگەی دوور

ناسیاوی خەم و حەسرەت و فرمێسکی سوور

چەندین سەدەیە کۆڵبەرە لەم ناوچەیەدا

ئاوارەیەکە و بە کۆڵیدا داوە: سنوور!

(٣٢)

نازانی چلۆن دەستی بڕیم، شەقڵی سنوور؟

بۆ ناوی بەسەردا دەبڕیم، شەقڵی سنوور؟

وەک خاچێ لە چوار لاوە لە بەژنم ئاڵا

تەختی دڵ و خاکی هەڵدڕیم، شەقڵی سنوور

(٣٣)

ئەو خەڵکە لە شەمس و مەولەوی کەمتر نین؛

ئاوات بوو کە بۆیان بە نەخۆشینەوە ژین!

لەم چاخە گرانبارە، سڵامەت خواستن

هاوتایە لەگەڵ ئەوپەڕی خواوەندناسین!

(٣٤)

زامم، کە بە هەر زمانێ زووراوەتەوە

دەردم، کە بە هەر دەوایێ بووراوەتەوە

شینم کە بە هیچ باوەشێ نابێتەوە ژیر

ژانم کە بە ژینێکەوە دووراوەتەوە

(٣٥)

ئاواتی دڵی؛ حەوانەوەی گشتی بوو

هاوڕێیەتی، خۆشەویستی، هاوپشتی بوو

کاتێ دڵ و دەستی دیتی پێک ناسازێن

زانی کە مەزنترین درۆ: ئاشتی بوو!

(٣٦)

تا ماف و وڵاتت نەبێ هەر دەربەدەری!

بێ خاک و زمان ماوی کە بێ چارەسەری!

تاکەی ئەرێ نیشتمانم هەر چاولەبەری؟

پێناسەیەکی کورتە لەبۆت؛ کۆڵـــــبەری!

(٣٧)

هەرچی هەیە تاوانی نەیارانە و بەس
فیتی عەرەب و عەجەم، تەتارانە و بەس
گەر لەتلەتە ئەم خاکە خەتای خۆی نییە خۆ
بێگانەپەرەستی مۆری دەورانە و بەس!!!

(٣٨)

گوێت باخنە لەم دەنگ و هەرا و حاو و حووە
تا ئێستە کەسێ بەدووی چوواندا نەچووە
هەرچی هەیە تاوانی سنوورە و دوژمن؛
وەبزانە کە ئەم کوردە هەڵەی قەت نەبووە!

(٣٩)

پێی وا هونەرە کەوتنە کەندی ئایین

چاوبەستە لە گوێ گرتنی پەندی ئایین

هەر کۆیلەیە ئینسان و لە تاریکیدا

ڕزگاری هەتا نەیێ لە بەندی ئایین!

(٤٠)

ئاشتی لە خەفەت، سەری لە کێواندا بوو

تەنیایی ملی لە بادەپێوان نابوو

لەم جەنگەڵەدا، مرۆڤ مرۆڤی دەدڕی

خوێن و ڕق و تۆڵەیان لەنێواندا بوو!

(٤١)

هاوارم و ڕووحم لە ڕکە بێزارە
ڕێبوارم و ئاسۆیەکی نوێم لێ دیارە
هاتووم و دەبێ مەرگ بە چۆکدا بێنم
بۆ ژینی بە ئازادی پشووم ناچارە

(٤٢)

پێم گوت: دڵەکەم شێت و پەرێشانە لەبۆت
دەیگوت: دڵی چی؟ لێم گەڕێ سا تۆ سەری خۆت!
هەر ئەو دڵە پیسەی وەکوو پێستەی گایە؟
پاکی کەوە پینەی بکە جا بیکە بە کۆت!

(٤٣)

کاروانی ژیان، دیمەنی تەرزی ئێوە

بارانی ئەوین، ڕێژەنی وەرزی ئێوە

پێشمەرگە بوێرەکانی ڕووناکی لەبەر

ئەفسانە، ورە و باوەڕی بەرزی ئێوە!

(٤٤)

بۆ خەونی وڵات، پشت و پەنا پێشمەرگە

بۆ مافی ڕەوا، چاوگ و چرا، پێشمەرگە

پارێزەری ئازادی گەلێکی سەربەرز

داشداری ژیان ناوی نرا: پێشمەرگە!

(٤٥)

چوارێنە_غەزەلبازییە تێی ڕامێنە

بۆو خەون و خەیاڵەیە دڵم بەخوێنە

ئاوێنەی ئەوین و ئاوەدانی ئێمە؛

چوارێکە کە بێوێنەیە بۆ یەک وێنە!

(٤٦)

وا دوژمنی زۆڵ بە سادەییتان دەخەنێ

بێ قرمەیەکیش قودس و دڵی خۆی دەدەنێ

ئەم کوردە هەتا کەی لە خەوی غەفڵەتدا؟

دنیا وەخەبەر هاتووە، کەی ڕادەچەنێ!؟

(٤٧)

ڕۆژێکی لەبەر دەمی قەڵای کەرکووکدا

وەک خەون و بەسەرهاتێ لەناو پەڕتووکدا

هاوار دەکەم و پڕ بە گەروو دەزریکێنم:

چۆن نیوەشەوێک، شارو بە پارەی سووک دا؟

(٤٨)

خەم بۆتە خەیاڵ و خەو و هەم خۆراکم

شەو بۆتە جل و پۆشەن و هەم پیتاکم

نەک هەر دڵەکەی خۆم هەموو خەڵکی دەیلێن:

ئەو بۆتە کەس و کار و برا و هەم داکم

(٤٩)

خەم چۆتە کڵێشە و کەلەوای ئیمانم

خەم نۆتە لەبۆ خەون و خەیاڵی گیانم

شەو کۆتە لەدەوری دڵی وێڵ ئاڵاوە

ئەو بۆتە کەس و کار و هەم ئاو و نانم

(٥٠)

وا چەن شەوە بەو شەرمەوە هەر تواومەتەوە

خۆگەزم و بە ئەو زامەوە پێچراومەتەوە

کورد بیت و وڵاتەکەت بە دژ بفرۆشی

هەرچێکی هەبووم بەجارێ هێناومەتەوە

(٥١)

سەد مەکتەبی بۆ دانێ هەزاران دەفتەر

فێری ئەدەبی بکە بە سەد دەردی سەر

هەر دەچتەوە سەر خوێن و خدەی باوکی خۆی

ئەو پیرەکەری شێست و شەش و ئەم هەر کەر!

(٥٢)

باوکیان لەوە پیستر بوو بە خوێن و دڵ و گۆشت

تا مرد شەو و ڕۆژ ئێسکی حەڵەبچەی دەکرۆشت

هێشتاکوو نەپشکووتبوو خۆری خۆشی

ئەو نابنەماڵە، کوردیان پاکی فرۆشت!

(٥٣)

ئازادی وەبیر سنوور دەهێنێتەوە تا ...

ئازایەتی ڕیشە و ڕەگی داکوتێتەوە تا ...

بۆ ژینە وەپێش مەرگ و نەمان کەوتووە ئەو

دنیای کەڕ و بێهۆش وەخەبەر بێتەوە تا

(٥٤)

هەروا بە قسەی خۆشەوە خورت و هێدی

خۆی خستە هەناوم کە کزەی زۆر لێ دی

بێخاوەن و ئاوارە چ بێکەس مابووم

غەم هات و دڵی کردمە ماڵ و زێدی!

(٥٥)

چاندیانەوە دیسانەکە تووی دووبەرەکی

کردیانەوە دەرکە بۆ دزانی دەرەکی

خستیانەوە بن دەستی نەیار، خاک و وڵات

هەر دوو دەسەڵاتی سەرەتانی سەرەکی!

(٥٦)

کارم شەو و ڕۆژ بۆتە: بەخێو کردنی خەم

تا یەک دەبێ گەورە، یەکێ تر دەگرێ یەخەم

کەرکووک کە منالّی حەزی کۆنی دلّمە

هەرگیز نە بەجێم دێڵێ نە من وێڵی دەکەم

(٥٧)

دەریا نمەییێکە لە کەنارتاندایە

لووتکە بزەییێکە لە بنارتاندایە

ئازادی کە بڕوای مەیە ئەی پێشمەرگە

ڕێگایەکە زیندوو لە دەمارتاندایە

(٥٨)

داوای دڵ و دڵداری دەکەن لێت و بەڵام ...

دەیڵێنەوە دەرسی حەز و هەست پێت و بەڵام ...

کوا شین دەبێ لەم قاقڕەدا ئەشقێک، تا

هەر ڕستەیێ دوایی بە ئەگەر بێت و بەڵام!

(٥٩)

هۆ قەقنەسی پیر، دایکی جگەرسووتاوم!

خواوەندی شکۆ و غیرەتی کوڕکوژراوم!

گڕ بەر مەدە جەستەت کە شەڵاڵی شەڕەفە

تۆم پشت و پەنای بۆیە لەسەر پێ ماوم

(٦٠)

باشوورم و ڕووحم کڕ و سەرگەردانە

کەرکووکێ کە دابڕاو لە کوردوستانە

نەوتم؛ ڕەش و ڕووت کە هەڵدەچێ و هەڵدەخڕێ

بۆ مووچە، بەشی خۆم لە وڵات هەرزانە!

(٦١)

وەک پنجەخەمێ ڕواوە لە ڕوخساری زەوی

بێدەنگ و هەرا بۆتە بەڵا و باری زەوی

چوارێنەیە بۆ غەزەل دڵی غەمگینە

وەک خاچە لەسەر سینگی برینداری زەوی

(٦٢)

ژن، تێکەڵەیەک لە ئێش و ئازار و دەرد

ژن، بازنەیە بۆ دەست و دڵی پیاوی مەرد

ئادەم لە بەهەشت بە ناز و نیعمەت دەژیا

ژن هات و جەهەننەمی لەگەڵ خۆی هاوەرد

(٦٣)

ژن، مەڵهەم و هەتوانە لەبۆ زام و برین

ژن، تیشکی ئەوین و شەمی شەوگاری ژین

حەووایەکی هاودەم کە نەبا بابادەم

دنیا پڕی دار و بەرد دەبوو ڕژد و بەرین

(٦٤)

بۆ عوسمان بایدێمیر

هەر پەنجەیەکت پەنجەرەیەک ڕوو بە هەتاو

دەستێکی ئەتۆ ماڵی گەلێ خەونی ڕواو

کوا؟کامەیە لەم نەقشەیەدا کوردستان؟

ئاماژەیەیی دەستت بەسە بۆ شێعری تەواو

(٦٥)

هەرچەندە کە ساواقی زەمەن ماویەتی سۆز
گەرچی پەڕی هەرچی گوڵە گرتوویەتی تۆز
ساڵ تازە نییە ڕاستە کە ئازاد نەبێ دڵ
پیرۆز بێ بەڵام بەگشتی لێتان نەورۆز

(٦٦)

هەر کەس لە پەلێکەوە پەلم دەپسێنێ
لەم زیندەخەوە بە تیغ هەڵم دەستێنێ
وەک داری بریندار و شکاوی سەر ڕێ
هەر ڕاگوزەرێ جۆرێ دڵم دەشکێنێ

بەشی دووهەم

وەرگێڕان

(١)

تۆمەز بە تەزی ئەشقەوە، شەو، تاساوی

سەرباشقەی ئاشقان ئەتۆی پێناوی

کەس باسی ئەوین و بوولەرەی پێ ناگا

ساتێک وە خەبەر دێی کە ئیتر ڕووخاوی

#شەفیعی_کەدکەنی

(٢)

دڵتەنگ نەبوو دیتی قەدی نووشتاوەتەوە

خوێناوییە گیانی، لکی شکیاوەتەوە

ئەو کاتە چزەی لە جەرگی بەسوێی هەستا

پێی زانی لە خۆی، هۆرەکە لێ کراوەتەوە!

#میلاد_عیرفانپوور

#و_ئاران(بە دەسکارییەوە)

(٣)

وێرانی دەسی مرۆڤە ئەم سەرزەوییە

ئەم خەڵکە لەبەر خۆیەتی هات و هەوییە

بۆ ئەو کەسە دارتاشە نە تەختە ڕێکخەر

لانکۆڵە لەگەڵ دارەتەرم فەرقی چییە؟

#میلاد_عیرفانپوور

#و_ئاران(بە دەسکارییەوە)

(٤)

دڵ، ئیشقی درۆ و پڕ لە دەهۆی خۆش نەدەویست

بۆ ساتێ بەتەنیا خودی خۆی خۆش نەدەویست

هۆ هاوڕێ نزیکەکەی دەمی تەنیاییم

هیچکەس بەقەرا ئەمن، ئەتۆی خۆش نەدەویست!

#ئیرەج_زبەردەست

(٥)

پرچت وەکوو دەریایە؛ لەبۆ بیستن خۆش
چاوت شەوی یەڵدایە لەبۆ نوستن خۆش
باڵات کە چنارە جوانە لێی بڕوانی
خۆت سێویی و تاهەتا لەبۆ گەستن خۆش!

#زەهیر_تەوەککولی

(٦)

ئەمڕۆ کە سبەی نەهات بەسەریا دەمرێ
هەر خەونێ هەتا نەبێ بە خولیا دەمرێ
من تامەزرۆی گەیشتنم هەر بۆیە دەڕۆم
چۆمێک کە نەگاتەوە بە دەریا دەمرێ

#جەلیل_سەفەربەیگی

(٧)

هەر ڕۆژێ بڵاوترین لە دوێنێ و پێرێ

وا ڕۆیی تەمەنمان بەبێ خێر و بێرێ

خوێنین لە خەیانەتا خراپ گەوزاوین

گۆڕین کە چ کەس، گوڵی لەبۆ نانێرێ!

#ئومید_مێهدینەژاد

#و_ئاران(بە دەسکارییەوە)

(٨)

شێعرێکی چ شیرینە کە دیتوومانە

وەک نەقشە لەسەر گاشەیێ کۆڵیومانە

لێوی من و تۆ لەسەر یەکن وەک دوو بەیت

چوارێنەیەکی جوانە کە نووسیومانە

#جەلیل_سەفەربەیگی

(٨)

ئەو جوانە بە شانەی کە قژی داهێنا

بسکی وەکوو مسکی کە بە ڕوودا هێنا

تا دوور بێ لە چاوی بڵح و پیس و ناپاک

ئەم مەکر و فڕوفێڵ و گزەی داهێنا

#ئەبووسەعیدی_ئەبولخەیر

(٩)

من ناسکەبرۆی تۆم گەرەکە و خەڵکی هیلال

ڕۆژوو دەگرن عالەم و من پەرچەمی کاڵ

یەک مانگە کە پیرۆز و بە ودم و بەرزە

ڕووی تۆیە ئەویش دیارە لەناو مانگ‌گەلی ساڵ

#؟

(١٠)

زانیوتە ئەرێ ئەو کەڵەشێرەی سەحەری

بۆچ قووقەیەتی؟ دەگێڕێ شین و چەمەری؟

پێم وا بوو بەم ئاکارە سەرنجدارە دەڵێت:

ڕابرد لە تەمەن شەوێک و تۆ بێخەبەری!

#ئەبووسەعیدی_ئەبولخەیر